

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣΑΤΥΡΙΚΗ

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ 'Εν 'Αθήναις φρ. 15—'Εν δε ταῖς ἑταρ. φρ. 16—'Εν τῇ ἔξω. φρ. 22.

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΑΝΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ.

Ο κοιλιακός τύφος.

Ἡ περὶ τῆς ἐπιδημίας ταύτης ἐν τῷ τύπῳ συζήτησις ἀπέδειξε καὶ πάλιν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ σπανίως δύναται νὰ ἐμπνευσθῆ ὑπὸ τοῦ πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ δημόσιον καλὸν ἔρωτος, ὅταν μάλιστα ἡ ἀλήθεια δύναται νὰ βλάψῃ τὰ ἀτομικὰ συμφέροντα τῶν συζητούντων. Εἶδομεν τὸν πρόεδρον τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ὃν ἄλλως τε ἐκτιμῶμεν προσωπικῶς, πεισματικῶς παλαίοντα κατὰ τῆς ἐμφανούσης τῶν πραγμάτων δυνάμεως, ὅπως ἀποδείξῃ ὅτι ἐπιδημία δὲν ὑφίσταται ἐν Ἀθήναις καὶ τὴν ἐπαύριον περιγράφοντα δραματικῶς τὰ τῆς διανομῆς τῶν χρηματικῶν βοηθημάτων τοῦ κ. Νεγρεπόντη εἰς τοὺς πάσχοντας ἐκ τῆς ἐπιδημίας. Καὶ ἐν ᾧ ἐκ πείρας γνωρίζει ὅτι ἐν Ἑλλάδι μῶλις διὰ μεγίστων φωνῶν δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ ἀμυδρά τις περὶ τοῦ κοινοῦ καλοῦ φροντίς, ὅπως μὴ ἐμπέσῃ δῆθεν ὁ πανικὸς εἰς τὰς οἰκογενείας, κατεμέμφθη πικρῶς τὰ φύλλα ἐκεῖνα, ἃ τινὰ μεθ' ἡμῶν προέκλεσαν, ζωηρότερον ἴσως τοῦ δέοντος ἕνεκα αὐτῆς τῆς φύσεως τοῦ πράγματος, τὴν κοινὴν προσοχὴν. Τὸ οἰκτρότερον φαινόμενον παρακμῆς κοινωνίας τινὸς εἶναι ἡ παρ' ἀνδρῶν τὰ πρῶτα φερόντων καταδολιεύσις τῆς ἀληθείας, ἕνεκα οὐδὲποτε πολιτικοῦ συμφέροντος. Δὲν συμμερίζομεθα τὰς αὐταρχικὰς ἰδέας τοῦ φίλου μας Καλιθῶν περὶ τῆς παύσεως Δημάρχου καὶ δημοτικοῦ συμβουλίου. Διακρίνομεν μάλιστα ἐν μέσῳ ὅλου τούτου τοῦ θορύβου τὴν πανουργίαν αἰσχρᾶς κυβερνήσεως, ἐκμεταλλευομένης τὰς κοινὰς συμφορὰς κατὰ τῆς δημαρχίας τῆς πρωτεύουσας ἀναγνωρίζομεν μάλιστα ὅτι δυνατὸν εἰς τὰς καλὰς προθέσεις τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς ἢ διοικήσεως νὰ παρενεβάλλεν ἐκαστοτε προσκόμματα. Ἀλλ' οὐχ ἦττον ἢ κατὰ τῶν δημοτικῶν ἀρχόντων τῆς πρωτεύουσας κατακραυγὴ ὅχι μόνον δικαία φαίνεται ἡμῖν κατὰ μέγα μέρος, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαία πρὸς σωτηρίαν τῆς πόλεως. Διότι ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ εἶναι ἀνεξάρτητος τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς διοικήσεως κατὰ νόμον καὶ αὐτὴ ὄφειλε πρὸ πάντων ὡς ἀρχὴ αἰρετὴ νὰ εἶναι ἠθικωτέρα καὶ δραστηριωτέρα τῆς πολιτικῆς.

Ὅτε ἐγένοντο αἱ παρελθούσαι δημοτικαὶ ἐκλογαὶ τὸ πνεῦμα τοῦ νεωτερισμοῦ εἶχεν ἐπικρατήσει ἰσχυρῶς. Ὑπὸ

τὴν ὄθησιν τοῦ πνεύματος τούτου ἐξελέγησαν δημοτικοὶ σύμβουλοι νεανίαι μῶλις ἀπογαλακτισμένοι, ὧν τινὲς ἀνέκωνοι καὶ τὸν ἄρτον αὐτῶν νὰ κερδίωσι διότι ὁ δῆμος Ἀθηναίων εἶχε καταπονηθῆ ὑπὸ τῆς παλαιᾶς φαυλοκρατίας ἣτις ἐδέσποζε καὶ ἐν τοῖς δημοτικοῖς πράγμασιν. Ἀλλ' οἱ νεανίαι οὗτοι, μῶλις τιμηθέντες διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν δημοτῶν ἠκολούθησαν μετὰ ζήλου ἐπὶ τὰ ἔγνη τῶν προκατόχων αὐτῶν, μετέβαλον τὰς δημοτικὰς θέσεις καὶ αὐτοὶ εἰς ρουσφέτια καὶ ἤρξατο ὁ μικροδιοῦργος ἐκεῖνος πρὸς ἀλλήλους ἀγὼν περὶ διορισμοῦ ἱερέων τε καὶ ἱεροδικῶνων καὶ κλητῶνων ἀπαιτητῶν καὶ ἱεροψαλτῶν καὶ κλητῶνων καὶ νεκροθαπτῶν. Οἱ γεννάδαι ἐθεώρησαν τὸ ἀξίωμα τοῦ δημοτικοῦ συμβούλου ὡς ἀφετηρίαν εὐρυτέρου μίλλοντος καὶ ὅπως ἐνισχύσωσι τὴν ἐπιτόπιον αὐτῶν ἐπιρροήν, διένειμαν τὰς δημοτικὰς θέσεις κατὰ τὸ αὐτοῖς δοκοῦν καὶ αἰ προσωπικαὶ ραδιουργίαι κατέλαβον ὡς εἶδος τὴν θέσιν τῆς περὶ τῶν συμφερόντων τοῦ δήμου μερίμνης, ἐν ᾧ χροῖον ἢ τεραστία αὐξήσις τῆς πόλεως ἀπῆτει ὅχι ἀπλῆν μόνον φροντίδα, ἀλλὰ καὶ νοήμονα πρόνοιαν. Οὕτως ἐκτὸς τῆς ἀνωφελοῦς περὶ ὑδάτων πολυπραγμοσύνης τοῦ κ. Δημάρχου, πάντα τὰ λοιπὰ δημοτικὰ ἔργα καὶ ἰδίως τὰ τῆς ὑγείας τῆς πόλεως παρημελήθησαν, ὅσον οὐδέποτε. Ἀλλ' ὅχι ἀπατώμεθα τὸ δημοτικὸν συμβούλιον συνήρχετο κατὰ τὰ πρῶτα ἐτη τακτικῶς καὶ παρῶδει τὰς βουλευτικὰς συζητήσεις καὶ ἐδημοσίευε πρακτικὰ, ὅπως μὴ μείνῃ ἀφανὴς ἢ διαλεκτικὴ δεινότης τῶν δημοτικῶν συμβούλων.

Τέλος ἐνέσκηψεν ἡ ἐπιδημία γνωστώταται οἰκογενεαί ἐπενηφόρησαν, τρυφερὰ ὑπάρξεις ἐπλούτισαν τὸν ἄδην, ὁ πανικὸς καὶ οἱ γόοι διεμερίσθησαν τοὺς οἴκους ἐννοεῖται ὅτι ἡ θέσις τοῦ δημάρχου καὶ τῶν δημοτικῶν συμβούλων καθίστατο ὁσημέραι δυσχερῆς, ὅτε οἱ κυριωδέστεροι τῶν ἐνόχων ἀπεφάσισαν νὰ ἀντιταχθῶσι κατὰ τοῦ ἐπερχομένου χειμᾶρου. Ἐκτοτε ὁ κ. Δήμαρχος ἐκδίδει προγράμματα σχεδὸν καθ' ἑκάστην καὶ πιστοποιητικὰ ἱατρῶν ὅτι τὸ ὕδωρ τῆς πρωτεύουσας εἶναι ἄριστον, ὡς τὸ τοῦ Πινδάρου, ὁ πρῶ-

εδρος του δημοτικού συμβουλίου ανέλαβε να αποδείξη διαλεκτικώς ότι επιδημία δεν υφίσταται και ότι οι αποθνήσκοντες αποθνήσκουσι χάριν αντιπολιτεύσεως κατά της δημοτικής αρχής, και άλλα τις γελοία παρωδία συμβούλου, ου περιφρονούμεν να αναφέρωμεν και το όνομα αυτό, ανέλαβε να υβρίση τους κραυγάζοντας κατά της δημοτικής αρχής. Οι γεννάδες! ούδὲ τὸν δημοσίον ελεγχοῦν εἶναι ἱκανοὶ νὰ ὑποστῶσι μετροπαθῶς! ἐξελέγησαν διὰ νὰ ὑπερτώσιν τὰ συμφέροντα αὐτῶν καὶ οὐχὶ ἵνα μεριμνήσωσι περὶ τῆς πόλεως· εἶναι δυνατόν νὰ ἦναι αὐτοὶ ἕστω καὶ κατ' ἐλάχιστον ἔνοχοι; Ἄν ἀποδειχθῶσιν ὅτι φέρουσιν αὐτοὶ κυρίως τὴν εὐθύνην τῆς συμφορῆς τῆς πόλεως, δὲν θὰ ἐκλεγῶσι καὶ κατὰ τὰς νέας ἐκλογάς· προτιμότερον δὲ νὰ ἐρημωθῶσιν αἱ Ἀθῆναι ὑπὸ τύφου καὶ χολέρας, παρὰ νὰ χάσωσιν αὐτοὶ τὸ ἀξίωμα των!

Τὸ αὐτὸ σύστημα συζητήσεως ἠκολούθησαν καὶ οἱ ἱατροὶ ἔκτος τῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου μελετῶν τοῦ κ. Δεληγιάννη, ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῶν λοιπῶν ἐπιστημονικῶν ματαίως προσεπαθήσαμεν νὰ ἀνεύρωμεν ἐπιστημονικὴν εὐσυνειδησίαν καὶ ἀκριβείαν καὶ φιλανθρωπίαν· εἶδομεν μόνον πολιτικὰς μάλλον ἢ ἐπιστημονικὰς διατριβάς, προσωπικὰς μάλλον ἀντεκλήσεις ἢ ἐλευθέρων συζητήσεων, ὑπαινιγμούς μάλλον κατ' ἀλλήλων ἢ ἐξακριβῶσιν τῶν φαινομένων τῆς ἐπιδημίας. Ἄλλως τε καθ' ἡμᾶς ἡ συζήτηση τῶν ἐπιστημονικῶν ἤρξατο ἀπὸ σημείου σφαλereoῦ, τοῦτο δὲ λέγομεν καὶ ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ κ. Δεληγιάννη, οὐ ἀναγνωρίζομεν καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν ἀντίληψιν τοῦ ζητήματος καὶ τὰς φιλανθρωπικὰς ἐρεῦνας. Ἡ ἐξακριβῶσις δηλονότι, τῆς φυσιολογικῆς αἰτίας τῆς ἐπιδημίας, περὶ ἣν ἠσυχλήθησαν οἱ ἡμέτεροι ἐπιστήμονες, φαίνεται ἡμῖν ὀλίγον θεωρητικὴ καὶ σχολαστικὴ. Δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι δι' ἕκα-

στον εἶδος νόσου ὑπάρχει εἰδικὴ τις φυσιολογικὴ αἰτία, μόνον τὴ ἕραρος ἢ ὕδατος ἢ ὀργανικῆς οὐσίας παραγωγὸν αἰτίας καὶ τῆς αὐτῆς νόσου. Ἡ θεωρία αὕτη εἶναι ἀρχαία καὶ ἀποκλείει τὴν οὐσιωδέστεραν ἐποψίν τῶν τοιούτων ζητημάτων, τὴν μελέτην τούτεστιν τῆς καταστάσεως τῶν διαφόρων ὀργανισμῶν καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιδράσεων. Δὲν ἀνοούμεθα παντελῶς τὴν ἐπενέργειαν φυσιολογικῆς τινος αἰτίας· ἀλλ' αὕτη δὲν ἐνεργεῖ ὡς θεὸς ἐκ μηχανῆς, ἀν μὴ τὴν ἰσχυροτάτης συνδρομῆς ἐξωτερικῶν περιστάσεων. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἡ ἐξέλιψις τῆς ἐπιδημίας δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς οὐδετερώσεως τῆς αἰτίας ταύτης· λ. χ. νομίζομεν, ὅτι οὐδεμία νόσος καὶ αὕτη ἡ χολέρα καὶ αὐτὸς ὁ τύφος ἐξαλείφεται ποτὲ ὀλοτελῶς ἀπὸ τῆς γῆς· ἀλλ' ἀπαιτοῦνται μεγάλα ἐξωτερικὰ ἐπιδράσεις, ὅπως ἀναπτύχθωσιν περιοδικῶς μεταξὺ τῶν πληθυσμῶν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ ἀναζήτησις τῆς εἰδικῆς φυσιολογικῆς αἰτίας εἴτε ἡ βικτηριε εἶναι αὕτη, εἴτε ἄλλη τις αἰτία, θὰ ἐνδιέφερε βεβαίως μεγάλως καὶ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν πρὶν ἢ ἀναφανθῇ τὸ πρῶτον κρούσμα· ἀλλὰ σήμερον μετὰ τὴν διάδοσιν τοῦ τύφου φαίνεται ἡμῖν ματαιοσχολία καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ἐπιστημονικῶς ὡς ὀρθή, ὅπερ πολὺ ἀμφισβάλλομεν· διότι οὐδαμῶς ἐν τῇ φύσει ἀρκεῖ μία μόνη εἰδικὴ οὐσία πρὸς παραγωγὴν ὀρισμένου ἀποτελέσματος. Ὅτι ὄφειλον κυρίως νὰ πράξωσιν οἱ ἡμέτεροι ἐπιστήμονες, ἥτο νὰ καταπολεμήσωσι τὴν διάδοσιν τῆς νόσου, νὰ συνάψωσι τὰς ἰδιαιτέρας ἐκάστου ἱατροῦ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν πασχόντων καὶ νὰ συμφωνήσωσι πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν θεραπευτικῶν μέσων. Ἄλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπῆλθετο εὐλικρινῆς σύμπραξις καὶ ἐπιστημονικὴ εὐσυνειδησία πρὸς ἃς δὲν ὑποκύπτουσι μηδὲ ἐν ἐποχῇ πανδημῶν συμφορῶν.

Ταῦτα γράφομεν οὐχὶ ἵνα μεμφθῶμεν τινὰ, διότι φεῦ! οἱ πάντες εἰμεθα Ἕλληνας καὶ δεινοὶ συζητηταί περὶ ἀνέμων καὶ ὑδάτων· ἀλλ' ἵνα δώσωμεν, εἰ δυνατόν, εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν συζήτησιν πρακτικώτερον τροπὴν. Ἐκαστος

ONEIRON ΧΕΙΜΕΡΙΝΗΣ ΝΥΚΤΟΣ

Εἶναι ὥρα δεκάτη τῆς ἑσπέρας, καὶ ὁ κ. ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργὸς κἀθηται ἐν τῇ σκοτεινῇ αἰθούσῃ τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν πρὸ τοῦ γραφείου του, κεκρυμμένος ὀπισθεν σχεδίων, μικρῶν τηλεβόλων, καὶ μηχανημάτων παντοίων. Δεξιόθεν σωροὶ χαρτῶν ὑψοῦνται, ἐνῶ ἐγγραφα ἀτάκτως ἐπὶ τοῦ τάπητος ἐρριμμένα ὡς καὶ δύο ἀεστραμμένα ἐδώλια, μαρτυροῦσιν ὅτι ἐγένετο ἐν τῇ ὑπουργικῇ αἰθούσῃ στιγμὴ πολεμικῆς κρίσεως, ἐξ ἧν συνήθως πάσχει ἡ μεγαλεπήβολος τοῦ κ. ὑπουργοῦ διάνοια. Βαρὺς ἐξω μαίνεται ὁ βορρᾶς, παροδικῇ λεπτῇ βροχῇ βράδίζει τὰς ὕλους τῶν ἐρμητικῶς κεκλεισμένων παραθύρων. Τὸ ἀμυδρὸν τῆς λυχνίας φῶς διαχέει ἐρυθρωπὴν λάμψιν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ μέρους τῆς ἐξηγρωμένης μορφῆς τοῦ ἀπογόνου τῆς Μπούμπου λίνας, βυθίζον τὰς τέσσαρας τῆς αἰθούσης γωνίας εἰς ζοφερὸν σκότος. Ἐν τινι γωνίᾳ πρὸ μικρᾶς τραπέζης διακρίνεται ἡ σκιαγραφία τοῦ ἡμιπυρῶντος ὑπασπιστοῦ. Νεκρικὴ βασιλεύει σιγὴ, οὐδὲν ἕτερον ἀκούεται πλὴν τοῦ συριγμοῦ τῶν μυκωμένων ἀνέμων καὶ τοῦ ἑλαφροῦ κρότου τῆς αἰθέρας ἣν μετὰ σπασμωδικῆς ζέσεως ἐρευνᾷ ὁ κ. ὑ-

πουργὸς εἰς στάσιν φαύστου μελετῶντος τὴν τρομερὰν μεταμόρφωσιν. Ἐγείρεται αἴφνης μὲ ὀφθαλμούς αἱματόεντας κρατῶν τὴν σύριγγα τοῦ τηλεφώνου, καὶ ὑπόκωφος ἀκούεται διαταγὴ ἀὸ στόλος ὄλος εἰς τὸν ἀτμὸν· ἔτοιμος πρὸς ἀπόπλουν.

Ἄνατινάσσεται εἰς τὸ ἄκουσμα ὡς ὑπὸ τορπίλλης βληθεὶς ὁ ὑπασπιστής, ὁ δὲ ὑπουργὸς ἀρχεται μονολογῶν.

— Οἱ δειλίοι τὰ ὄργανα τῆς ἀντιπολιτεύσεως μᾶς κατηγοροῦσι ἀνδρῶν προδότης . . . καὶ δὲν ἐννοοῦσιν ὅτι ὁ Μπούμπουλης οὐδέποτε ἐδείλιασεν ἀπέναντι οὐδενὸς κινδύνου. Δεῖλόν μὲ νομίζουσι λοιπὸν· μόνος θὰ κηρύξω τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Τουρκίας· θὰ καύσω τὸν Βῶλον ἂν δὲν παραδοθῇ, τὴν Θεσσαλονικὴν, τὴν Κωνσταντινούπολιν τὴν Βέρναν . . . ἐγὼ μόνος. Τὸ πρῶτὸ πρὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀκούεις Κουντουριώτη;

Ἐνταῦθα ὁ κ. ὑπουργὸς ὑψώνει τὴν φωνήν.

— Μάλιστα . . . κ. ὑπουργέ, νὰ τηλεγραφῆσῃ εἰς τὸν πατέρα νὰ φύγῃ ὑποτραυλιεῖς, ἀνακύπτων ὁ ὑπνοθαρῆς ὑπασπιστής.

— Τίποτε, οὐδεὶς πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὸ παραμικρὸν. Ἡ πολιτικὴ τῆς σφαιρας θὰ ἀλλοζῆ, ὁ Μπούμπουλης θὰ γείνη Βίσμαρκ, διότι δὲν ἐγεννήθη διὰ παρασκευᾶς μόνον.

Ἄνωρον παρέρχεται διάστημα καθ' ὃ ὑπὸ παραλήρου κατεχόμενος κατακαίει διὰ χειρὸν ὀμῶν ἐπιφῶν τὴν κων-

ἔννοιαι ὅτι, ἂν οἱ ἐπικρατοῦντες σήμερον καιροὶ παρταθῶσιν ἐπὶ δέκα πέντε ἡμέρας, συμφορὰ ἄλγεινότερα ἐπικρέμαται ἐπὶ τῶν Ἀθηνῶν· πρέπει νὰ πατάξωμεν τὰς ἀμέσους καὶ γνωστὰς αἰτίας τῆς νόσου καὶ οὐχὶ τὴν ἔμμεσον καὶ ἀρχικὴν καὶ ἀγνωστον· διότι τότε θὰ καταστήσωμεν εἰ τὸν συλλογισμὸν τοῦ νηπίου ἐκείνου δημοτικοῦ συμβούλου, τὸ ὅποιον ἀπὸ τρίποδος ἀπεφάνθη ὅτι αἰτία τῆς ἐπιδημίας εἶναι ἡ φύσις καὶ θὰ ζητήσωμεν τὴν ἐξόντωσιν τῆς φύσεως, ὅπως ἐπιτύχωμεν τὴν ἐξόντωσιν τῆς νόσου· ἂν δὲ ἄλλος τις δημοτικὸς σύμβουλος εἴπῃ ἡμῖν ὅτι ὁ θεὸς εἶναι ἡ αἰτία τῆς ἐπιδημίας, θὰ ζητήσωμεν τὴν ἐξόντωσιν καὶ αὐτοῦ τοῦ Σαβαώθ.

Ποῖαι δὲ εἶναι αἱ ἄμεσοι καὶ γνωσταὶ αἰτίαι τῆς νόσου; Πρῶτον ἡ ἀκαθαρσία τῆς πόλεως, τῶν οἰκῶν καὶ τῶν νοσοκομείων, δεῦτερον ἡ κακὴ ποιότης τοῦ ὕδατος, τρίτον ἡ ἀτμοσφαιρικὴ κατάστασις.

Καὶ περὶ μὲν τῆς ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως ἀφήνομεν νὰ μεταβάλωσιν αὐτὴν διὰ τινος ψηφίσματος τὰ μωρὰ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου. Περὶ δὲ τῆς κακῆς ποιότητος τοῦ ὕδατος εἶναι ἀναμφίβολον ὅτι τὸ ὕδωρ τοῦτο, καὶ χωρὶς νὰ εἶναι ἡ κυρία καὶ μόνη αἰτία τῆς ἐπιδημίας, ἐπέδρασε σοβαρῶς ἐπὶ τῆς υἰείας τῆς πόλεως. Ἡ κακὴ ποιότης τοῦ ὕδατος δὲν εἶναι ζήτημα σημερινόν. Τίς δὲν ἐνθυμεῖται ποῖα κραυγὴ ἀγανακτήσεως ἐξεργάγη πέρυσιν κατὰ τῆς διοχετεύσεως τοῦ ὕδατος τοῦ Κεφαλαρίου εἰς τὴν δεξαμενὴν τῆς πόλεως; Μίαν πρῶτον οἱ κάτοικοι τῶν Ἀθηνῶν εἶδον ὅτι τὸ ὕδωρ ὅπερ ἔπινον μῆτε τὸ χρῶμα μῆτε τὴν γεῦσιν εἶχεν ἀνθρωπίνου ὕδατος· πρὸς τοῦτο δὲν ὑπῆρχε ἀνάγκη χημικῶν ἀναλύσεων· ἡ ἀλλοίωσις αὐτοῦ ὑπῆρξε τοσοῦτον αἰφνιδία καὶ τοσοῦτον μεγάλη, ὥστε καὶ αὐτὰ αἱ πτωχότεραι τάξεις μετὰ ὀδύνης τὸ ἔπινον, οἱ δὲ εὐποροὶ ἐκ-

τοπε ἔπαυσαν ποιοῦντες χρῆσιν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης. Τὸ ὕδωρ τοῦτο ἰδύνατον νὰ μὴ προδιέθεσε τοὺς ὀργανισμοὺς τῶν σωματίων εἰς τὴν καταμαστίζουσαν σήμερον τὴν πόλιν νόσον· ἡ δὲ ἐπίδρασις αὐτῆς ὑπῆρξε καθ' ἡμᾶς βαθυσταία καὶ συνεχῆς, μέχρις οὗ συνδυασθεῖσα καὶ μετ' ἄλλων ἐπιδράσεων παρήγαγε τὸν κοιλιακὸν τύφον. Καὶ ἂν λοιπὸν μὴ θεωρηθῇ ὀρθὴ ἡ γνώμη τοῦ κ. Δεληγιάννη, ὅτι τὸ ὕδωρ εἶναι μόνος καὶ κυρία αἰτία τοῦ κοιλιακοῦ τύφου, πρέπει οὐχ ἥττον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἰσχυρὸς αὐτοῦ παράγων· ἕνεκα δὲ τούτου φρονοῦμεν ὅτι καὶ ἡ παρεμπόδισις τῆς διοχετεύσεως τοῦ ὕδατος τοῦ Κεφαλαρίου καὶ ὁ καθαρισμὸς τῆς δεξαμενῆς καὶ τὰ παντὸς εἶδους διυλιστήρια εἶναι μέτρα σωτήρια καὶ συνετά, ἀλλὰ καὶ τὰ εὐκολώτερα.

Τὸ δυσκολώτερον, τὸ ζήτημα τῆς καθαρότητος τῆς πόλεως καὶ τῶν νοσοκομείων, δὲν φαίνεται προκαλοῦν τὸν ζῆλον καὶ τὴν δέουσαν ἐπιμέλειαν τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς — διότι ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ σήμερον μόνον εἰς τὴν τοιχοκόλλειαν προγραμμάτων ἀφωσιώθη. — Ἐνθυμούμεθα ὅτι τὸν παρελθόντα χειμῶνα ὁ βασιλεὺς Γεώργιος, ὡσεὶ πρεῶδων τὰς παρούσας συμφορὰς, ἀπέστειλε καθ' ἡ ἐλέγη τότε, ἔγτονον ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν ἐσωτερικῶν περὶ τῆς καθαρότητος τῆς πόλεως. Ἄλλ' ὁ σήμερον πατρικῶς μεριμνῶν κατὰ τὰς ἰκφράσεις τῶν ὑπουργικῶν φύλλων, περὶ τῆς υἰείας τῆς πόλεως ὑπουργὸς δὲν ἠξίωσε νὰ συγχινηθῇ τότε οὐδὲ ὡς πατριὸς ἐνώπιον τῆς σοβαρᾶς ἐπιτιμήσεως ταύτης. Ἴσως ὁ ὑπουργὸς ἐσκέπτετο ὅτι ἐν ὄσῃ προσεπάθει παντοιοτρόπως νὰ ἐνισχυθῇ ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐπιδαύρου Λιμενῆς, δὲν εἶχε καὶ πολλὴν ἀνάγκην τῆς βασιλικῆς εὐνοίας, μῆτε τῆς εὐνοίας τῶν κατοίκων τῆς πρωτεύουσας. Σήμερον ὅμως τὰ πατρικά του σπλάγγνα σμενταράχθησαν καὶ ἡ εὐαισθησία του ἐφθασεν εἰς τὸ διαπασῶν. Ἄλλ' ἦμας

λεθρίαν κλιμακῆδὸν εἰς ἀπάσας τῆς Βυρῶπης τὰς πρωτεύουσας, φαντάζεται ὅτι αἱ ἀπὸ τῶν τοίχων ἤρτημένοι εἰκόνας Κανάρη, Μισούλη, Πιπίνου Παππανικολῆ λαμβάνουσιν ἀπειρομεγέθεις διαστάσεις προσηλωσας ἐπ' αὐτοῦ διαπεραστικὸν βλέμμα, δεικνύουσαι τὸν πόντον, καὶ ὄρων ἑκτὸς ἑαυτοῦ πρὸς τὸν ὑπασπιστὴν, ἐγέρθητι, τῷ λέγει, μὴ χάνωμεν καιρὸν. Μία μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Ἄφρον πρὸ τῶν ἑπτὰ Κουλάδων. Ἐμπρός. Καὶ ὁ ἥρωσ τοῦ Κερβάντα ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Σάγγου κατέρχεται τὴν κλίμακα τοῦ ὑπουργείου δρομαίος. Αἱ θύραι ἀνοίγονται μετὰ πατάγου. Οὐδεὶς ἐν τῇ ὄδῳ πλὴν τοῦ ὑπνώτοντος ἀμαζηλάτου.

— Εἰς τὸν Πειραιᾶ, βρυχᾶται, καὶ βίαιον τῆς θαλάσσης μηχανῆς κίνημα ἀποφέρει τὸ ναυτικὸν τῆς Ἑλλάδος μεγαλεῖον ὡς φαντασμαγορίαν πρὸς τὰς ἀκτὰς . . .

III

Παρὰ τὴν προκυμαίαν Πειραιῶς ἀνησυχῶς φαίνονται περιδιαβάζοντες ἐν τῷ σκότει ἀνώτεροι ἀξιοματικὸι ἀνεστραμμένα ἔχοντες τὰ περιλαίμια τῶν μανδύων, ὧν τὰς πτυχὰς ἀνεγείρει ὁ ἀνέμος. Ζοφερὸς πέπλος καλύπτει τὸν λιμένα, ὡς στίγματα ἐρυθρωπᾶ διακρίνονται οἱ φανοὶ τῶν

προσημισμένων πλοίων, σιγὴ κατανυκτικὴ βασιλεύει διακοπτομένη ὑπὸ τοῦ ρόγχου τῶν θραυσομένων μελανῶν κυμάτων καὶ τῶν βιαίων συριγμῶν τοῦ βορρᾶ.

Αἱ σκιαὶ πλησιάζουσιν, ἀνταλλάσσουσι συνθηματικὰς λέξεις, ἀπομακρύνονται καὶ αἴφνης διακρίνασαι δύο φανοὺς μεγαθυρομένους, σπεύδουσι πρὸς τὴν δίκην κερανοῦ φθάσαν ἄμαξαν. Ἐκ τοῦ βάθους ἀκούεται.

— Εἶναι ὄλα ἔτοιμα;

— Μάλιστα, ἀπαντῶσιν ἐν χορῷ οἱ ἀνώτεροι. Ὁ ὑπουργὸς κατέρχεται ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ ὑπασπιστοῦ, καὶ μὲ ὀφθαλμούς πεπλανημένους· ἀκούει· λέγει, ὕπατον καθῆκον καλεῖ σήμερον ἡμᾶς πρὸς σωτηρίαν τῆς πατρίδος· ἕκαστος ἄς κάμῃ τὸ χεῖρος του. Ἴδου αἱ διαταγαί μου. Καὶ τώρα ἀκολουθεῖτε μεν. Ἀκούεται κλαγγὴ ξιφῶν, κρότος μετακινουμένων ἀνθρώπων, ἐπαφὴ γαλονίων, αἱ σκιαὶ ἐν ταραχῇ τοποθετοῦνται ἐντὸς τριῶν ἀμόρφων καὶ ἐν τῷ σκότει σαλευόμενων ὄγκων, αἱ κῶπαι πλαταγίζουσιν ἐπὶ τῶν μελανῶν ὕδατων καὶ τὸ πᾶν ἀφανίζεται ἐν τῇ σκοτίᾳ.

Δεινὴ ἐν τῷ πελάγει μαίνεται ἡ θύελλα· Ἡ τρέιαινα τοῦ Ποσειδῶνος ἐγείρει οὐρανομήκεις αἰχμάς, ἀπειλοῦσα τὴν βασιεῖαν καὶ πλήρη ἤλεκτρισμοῦ ζοφερὰν ἀτμοσφαιραν, ἐνῶ οἱ τέσσαρες κύριοι ἀνεμοὶ λυσσάδεις ἐκτελοῦσι τετραψῆδας. Ἐν τῇ δίκῃ ὡς κέλυφος καρύου αἰωρεῖται ὁ Βασιλεὺς Γεώργ-

τὰ ὄργανά του δὲν βλέπομεν ὅτι συμμερίζονται τὴν αὐαίσθησιαν αὐτήν. Ὁ βασιλεὺς, ὡς ἐλέχθη, εἶχε προσκαλέσει παρ' ἑαυτῷ τότε καὶ τὸν διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας καὶ τὸν νομάρχην Ἀττικῆς, μὴ ἀρκεσθεῖς εἰς τὴν εὐαίσθησιαν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν· ἀλλὰ διατὶ τάχα καὶ οἱ κύριοι οὗτοι νὰ ἐπιδείξωσι φιλοτιμίαν περισσοτέραν τοῦ ὑπουργοῦ; Τὰ πράγματα λοιπὸν ἠκολούθησαν τὸν ῥυθμὸν αὐτῶν, ὅπως καὶ πρὶν, ἀλλ' ἤλθεν ὁ κοιλιακὸς τύφος καὶ οἱ τρεῖς κορυφαῖοι τῆς διοικήσεως ἠρθάνθησαν ὅτι, ἂν καὶ εἴναι εὐκολὸν αὐτοῖς νὰ ὑποκρίνονται τὸν ἀφιλότιμον ἀπέναντι τῶν διαταγῶν καὶ τῶν συστάσεων τοῦ βασιλέως τῶν, δὲν εἶναι εὐκολὸν νὰ ἀναίσθητῶσιν ἀπέναντι τῆς κοινῆς κατακραυγῆς, καὶ ὅτι ἔχουσι νὰ ἀπολέσωσι κατὰ τι πλεονέκτημα τῆς φιλοτιμίας. Ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ δικαίως ἐμέμφθη τῆς δημοτικῆς ἐπὶ ἀβελτηρίᾳ· ἀλλὰ μήπως καὶ ἐκεῖνη ἔπραξε τὸ καθῆκον αὐτῆς; Μάλιστα ἂν μέχρι τῆς ἀναπτύξεως τοῦ κοιλιακοῦ τύφου ἦτο ὑπεύθυνος ἡ δημοτικὴ ἀρχή, ἔκτοτε μόνη ἡ διοικητικὴ εὐθύνεται· διότι ὁ τύφος εἶναι κατάστασις ἐκφυρῆς καὶ μόνον ἡ διοίκησις ἔχει καὶ τὰ μέσα καὶ τὰ ὄργανα ἀρκούντα καὶ ἀρμοδιότητα ἐπικρατεστέραν, ὅπως προστατεύσῃ τὴν ὑγίαν τῆς πόλεως. Καὶ ὅμως ἐλαχίστη εἶναι σχετικῶς πρὸς τὸ δεινὸν τῆς ἐπιδημίας καὶ τοὺς πιθανοὺς κινδύνους ἐν τῷ μέλλοντι ἡ ἐπίτασις τῆς δραστηριότητος τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς. Γελοῖα τινὰ σκουπιδακαθαρίσματα καὶ ἡ πλύσις τῶν τραπεζῶν τῶν κρεοπωλείων καὶ ἡ κατατρόπως οὐρητηρίων τινῶν, δὲν εἶναι ἐπαρκεῖς ἐγγυήσεις καθαρῆς. Ἀνάγκη μέτρων σπουδαίων καὶ σταθερῶν. Ἄς σκεφθῆ καλῶς τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἄς φροντίσῃ ὀλιγώτερον νὰ ἐκμεταλλεῖται τὸν κοιλιακὸν τύφον. Ἡμεῖς τοῦλάχιστον ἀπὸ τῆς σήμερον καθιστῶμεν τὸ ὑπουργεῖον ὑπεύθυνον ἐπὶ τῇ ὑγείᾳ τῆς πρωτευούσης· ἔτιωσαν δεδαισίοι οἱ ὑπουργοὶ ὅτι ἡ παρὰ τῇ δημοτικῇ ἀρχῇ ἀβελτηρία καὶ μαρμαρία δὲν θὰ σώσῃ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς εὐθύνης.

Ἄλλ' ἀπαιτοῦντες παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τὸν ὡς τάχιστα καθαρισμόν τῆς πόλεως, ἐννοοῦμεν ὅτι τὸ ἔργον δὲν εἶναι εὐκολὸν καὶ χρήζει ἐκτός τῆς καλῆς προθέσεως καὶ μεθοδίου καὶ ἐπιστημονικῶν τινῶν γνώσεων. Πρὸς τοῦτο δὲ συνιστῶμεν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀρμοδίων ὑπαλλήλων καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν τὴν ἐπισταμένην ἀνάγνωσιν τοῦ περισπουδάζοντος συγγράμματος τοῦ διακεκριμένου μεταξὺ τῶν ἱατρῶν τῆς πρωτευούσης κ. Γεωργίου Βάρφα. Τὸ σύγγραμμα φέρει τίτλον **Ἀἰ Ἀθήναις ὑπὸ ἑαυτοῦ ἐποψεν** καὶ μόλις πρὸ τριῶν ἐτῶν ἐκδοθὲν, ἀνταποκρίνεται θαυμαστικῶς εἰς τὰς ἐλλείψεις τῆς πόλεως, ὅπως ἀνεπτύχθη καὶ ἐμεγέθυνεν αὐτὴ ἀπὸ δεκαστίας. Ὅλα τὰ ζητήματα τῆς ὑγιεινῆς τῶν πόλεων, ἡ κατασκευὴ τῶν ὑπονόμων, τῶν ὁδῶν, τῶν οἰκιῶν, αἱ θέσεις τῶν συνοικιῶν· ὅλα τὰ δημοτικὰ ἔργα, ὡς καὶ ἡ φύσις τοῦ κλίματος καὶ τοῦ ὕδατος, ὅλα τὰ δεινὰ ἀποτελέσματα τῆς περὶ τὴν καθαρότητα καὶ τὴν ὑγιεινὴν τῆς πόλεως ἀμελείας τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν ἐξετάζονται ἐν αὐτῷ μετὰ λεπτομερείας καὶ ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας, ἔστιν ὅτε καὶ χάριτος περὶ τὴν φράσιν, καὶ τρόπον τῆς ἐκ τῶν ἐνότων διορθώσεως τῶν ἐλλείψεων παρατίθενται. Ἄν ἄλλη δημοτικὴ ἀρχὴ καὶ ἄλλη διοικήσις ἐπικράτει ἐν Ἀθήναις, τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι τὸ πολυτιμότερον κειμήλιον τῆς πόλεως καὶ τῆς διοικήσεως· ἀλλ' ἡ πολιτικὴ διαφθορὰ, ὡς λυπηρὰν ἀπόδειξιν παρέχει ἡ παρούσα ἐπιδημία, καταπνίγει εἰς βάρος τῆς κοινῆς πᾶν σπέρμα ἀγαθὸν καὶ ὁ περὶ τὸ κοινὸν καλὸν κυνισμὸς κατέστη τὸ πρότιστον γνώρισμα τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν ἀρχῶν. Ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τοῦ ἡμετέρου φύλλου ἡ καταχώρισις ἐν αὐτῷ τινῶν ἐκ τῶν τὰ μάλιστα ἐνδιαφερόντων σήμερον κεφαλαίων τοῦ περισπουδάζοντος συγγράμματος τοῦ κ. Βάρφα. Ἀλλὰ παρακαλοῦμεν αὐτὸν ἐν ὀνόματι τῆς πασχούσης πόλεως, ὡς τὸν μόνον μεταξὺ τῶν ἱατρῶν ἡμῶν ἀσχοληθέντα εἰς τὸ ζήτημα τῆς ὑγιεινῆς τῆς πόλεως, νὰ συνοψίσῃ καὶ δημοσιεύσῃ γενικὰς τινὰς ἰδέας

γιος ἐφ' οὗ ἐπιβάλλει ὁ τολμηρὸς πρῶην μυλωθρὸς, ἐπὶ τῶν μελανῶν ἐκτάσεων ἀναφαίνονται κατὰ διαλείμματα ἐπὶ τῶν πελωρίων κυμάτων οἱ φανοὶ τοῦ λοιποῦ στόλου, πύρινοι ἠλεκτρικαὶ γλωσσοειδὲς διασχίζουσι τὰ σκόπη, διαταγαὶ βραγχώδεις πανταχόθεν διασταυροῦνται ἀποσβεννόμεναι εἰς τὸν πάταγον τῆς καταιγίδος, σύγχυσις, ἀλλοαλγμὸς, τὰ πάντα εἰσὶ σαρδώνιος γέλως τῶν δαιμόνων, εἰρωνία τῆς ἀφηνιώτης φύσεως πρὸς τὸ ἄτομον. Μεμακρυσμένος ἤχος κώδωνος ἐκ τῆς Ὀλύγας σημαίνει τὸν ἔσχατον κίνδυνον, καὶ τὰ πανταχόθεν ἐκ τοῦ στόλου ὑψούμενα πυρῶδη σημεῖα προαγγέλλουσι τὴν πανωλεθρίαν. Ὑποβρύχιος ἀκούεται ὁ βρυγμὸς τῆς συγκρουομένης πρὸς τὸν Μισούλην Μπουμπουλίνης κρὰκ κρὰκ . . . τὸκ, ὁ πρῶτος ἱστὸς καταπίπτει ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τῆς ναυαρχίδος, καὶ ἐνφ' ἡσυχίᾳ ἐκ τοῦ πληρώματος κραυγαὶ πληροῦσι τὸν αἰθέρα, εἰς μόνος ἀνθρώπος κατὰ τὴν ἀπαισίαν αὐτῆν νύκτα, ὁ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργός, ἀτενίζων πρὸς βορρᾶν, ἵσταται ἐπὶ τῆς γεφύρας, ὡς ὁ Μεφιστοφελῆς ἐπὶ τῶν ὄριων τοῦ Schirke καὶ Eledn περιφρονῶν τὴν ἐξέγερσιν τῶν στοιχείων. Τὰ φάσματα τοῦ Κανάρη, Μισούλη, Πιπίνου, Παππανικολῆ, διέρχονται πρὸ

αὐτοῦ ὡς πρὸ τοῦ Μάκκεθ δεικνύοντα πρὸς βορρᾶν, καὶ ἀφανίζονται ἐντὸς τοῦ ὀμιχλώδους κλύδωνος.

— Ἐμπρός, ἐμπρός τερετίζει, τρέμουν ἐκ τῆς συγκινήσεως πρὸς τὸν ἐμέσοντα ὑπασπιστήν.

III

Ὁ φοῖβος βυθίζεται ἐν τῷ Αἰγαίῳ ἐν μέσῳ ὀλοχρῶσων καὶ ῥοδοχρῶων νεφιδίων, ἐκτοξεύων χρυσοῦν μαρμαρύγην ἐπὶ τῆς λείας ὡς κάτοπτρον ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων. Λεπτὴ ἑσπερινὴ αὔρα ῥυτιδώνει κατὰ πλατεῖα τεμάχια τὴν γαλακτώδη ἐπιφάνειαν. Τὸ μόνον ἀπομείναν ἐκ τοῦ ἀητητήτου στόλου, Βασιλεὺς Γεώργιος, διαυλακίζει ἡρέμα τὸ ὕψος ἰφίνων εἰς τὸν ὀρίζοντα ἀκίνητον στήλην καπνοῦ παμμέλαιναν. Ἐπὶ τοῦ ὕγρου καταστρώματος ἱστοὶ καὶ σχοινία φύρδην μίγδην ἐρριμμένα προδίδουσι τὴν τρομερὰν νύκτα. Ὅρθιος ἐπὶ τῆς γεφύρας ὁ κ. ὑπουργός παρατηρεῖ διὰ τηλεσκοπίου τὰς ἰσχύρους ἀκτὰς τῆς Βύβοιας· ἐλαφρὰ ὠχρότης καλύπτει τὸ πρόσωπόν του, οἱ ὀφθαλμοὶ του πλανῶν-

περὶ τοῦ ζητήματος τούτου σήμερον, πρὸς ὀδηγίαν καὶ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν κατοίκων. Ἦστω βέβαιος ὁ κ. Βάρφας ὅτι ἡ περὶ τῆς ἐπιδημίας καὶ τῆς καταστολῆς αὐτῆς γνώμη του θὰ ἀκουσθῇ πανταχοῦ μετὰ συμπαιθείας καὶ εὐγνωμοσύνης. Ἐν μέσῳ τοῦ πατάγου, ὅν ἐξήγειρον ἄγονοι καὶ ἐμπαθεῖς συζητήσεις, μᾶλλον κομματικαὶ ἢ ἐπιστημονικαί, θὰ ἦτο παρήγορον καὶ ἐνθαρρυντικὸν διὰ τὴν πόλιν μία φωνὴ ἐπιστήμονος, παρέχοντος πᾶσαν ἐγγύησιν ἐμβριθείας καὶ ἀμεροληψίας καὶ καθαρῶς ἐπιστημονικῆς φιλαληθείας. Τὸ *Μὴ Χάρεσαι* παρέχει τῷ κ. Βάρφα μετ' εὐγνωμοσύνης, τὰς στήλας του, καὶ παρακαλεῖ νὰ ἔχῃ τὴν προτίμησιν μεταξὺ τῶν φύλλων τῆς πρωτευούσης.

Δὸς του.

ΦΡΟΥ—ΦΡΟΥ

Ἐπειδὴ διάφοροι φιланθρωπικαὶ ἐταιρίαι καὶ ἰδιῶται ἀνέλαβον τὴν βοήθειαν τῶν πτωχῶν ἀσθενῶν τῆς πρωτευούσης, ἐρωτῶμεν ἂν αἱ δέκα χιλιάδες δραχμαὶ αἱ ἐκ τοῦ ἀνακτορικοῦ ταμείου κατ' ἔτος χορηγοῦμεν διὰ φάρμακα ἀπόρρον χρησιμεύουσι πράγματι πρὸς τὸν φιλανθρωπικὸν τοῦτο σκοπὸν καὶ ποία παρέχεται περὶ τούτου ἐγγύησις. Ἔγνωστον ὅτι αὐλικοὶ ἱατροὶ εἶναι οἱ κκ. Πρετεντέρης, Μακκάς, Ὁρφάνθης, Βενιζέλος καὶ Παπαζήσης· εἰς τούτους δὲ χορηγεῖται ἡ πίστωσις τῶν ἀνω ρηθέντων 10 χιλιάδων δραχμῶν. Ἀλλ' ἂς ἐπιτραπῇ ἡμῖν νὰ ἀμφιβάλωμεν ἂν οἱ μεγάλῳσχομοὶ οὗτοι ἱατροὶ ἐπισκέπτονται πράγματι τοὺς ἀπόρους ἀσθενεῖς καὶ χρησιμοποιοῦσι τὴν πίστωσιν τῆς βασιλικῆς γενναιοδωρίας μόνον ὑπὲρ τῆς πενίας. Ἐκτὸς τοῦ κ. Παπαζήση τὸν ὁποῖον βλέπομεν ἀόκνως τρέχοντα

πρὸς τὰς οἰκίας τῶν πτωχῶν δὲν τολμῶμεν νὰ φαντασθῶμεν ὅτι καὶ οἱ λοιποὶ τέσσαρες συγκαταβαίνουνσι τόσῃ χαμηλά.

Πρὸς ἐντελῆ ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου τοῦ καθαρισμοῦ τῆς πόλεως ὁ κ. διευθυντῆς τῆς ἀστυνομίας δεόν νὰ γνωρίζῃ ὅτι δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ καλὴ του πρόθεσις· πρέπει νὰ κατορθώσῃ νὰ καταστήσῃ προσεκτικὰ τὰ ἀστυνομικὰ του ὄργανα, τῶν ὁποίων ἡ ἀδράνεια καὶ ὁ κυνισμὸς καὶ μάλιστα τῶν κατωτέρων ὑπερβαίνει πᾶν ὄριον καὶ ἐξαντλεῖ πᾶσαν ὑπομονήν. Πρὸ τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν εἰς κλητῆρ κατὰ τὴν συνοικίαν τοῦ ἀγίου Φιλίππου εἰς τὰς παρατηρήσεις τῶν πολιτῶν περὶ λιμναζόντων ἀκαθάρτων ὑδάτων· ἀπῆντα αὐτῷ ἀδελφεῖ οἱ ἱατροὶ δὲν ζέρουσι τί λένε.»

Ἀλλὰ καὶ οἱ συμπολιταὶ ἡμῶν πρέπει νὰ γνωρίζωσι ὅτι ὀφείλουσι καὶ αὐτοὶ νὰ συντελέσωσι τὸ καθ' ἑαυτοὺς εἰς τὴν καθαρῆτητα τῆς πόλεως, καὶ ὄχι μόνον δι' αὐστηρῶς ἐκτελέσεως τῶν ἀστυνομικῶν διατάξεων νὰ ἀποφύγωσι ἐκ τοῦ νὰ πλουτίζωσι τὰς ὁδοὺς μετ' ἀκαθαρσίας, ἀλλὰ νὰ μεριμνήσωσι σπουδαίως περὶ τῆς καθαρῆτητος τοῦ ἐσωτερικοῦ τῶν οἰκιῶν τῶν, ὅπου αἱ ἀστυνομικαὶ διατάξεις καὶ τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα δὲν δύνανται νὰ εἰσχωρήσωσιν. Ἡ καθαριὰ τῶν ὁδῶν σχετικῶς εἶναι μικρὸν κακὸν ἢ ὅσον εἶναι ἡ ἀκαθαρσία τοῦ ἐσωτερικοῦ τῶν οἰκιῶν, ὅπου ὁ κτῆρ κυκλοφορεῖ ὀλιγώτερον ἐλευθέρως καὶ ὅπου τὰ μιάσματα εὐρίσκουσι μονιμώτεραν τροφήν, τὰ μαγειρεῖα καὶ τοὺς ἀποπάτους.

ταὶ ἀνψόχως ἀναζητοῦντες ἀδιόρατα σημεῖα, ὁ αὐτὸς δὲ νευρικός κλονισμὸς ἐξακολουθεῖ ὑποστηρίζων τὸ βῆμά του. Κατηρεῖ καὶ ἐν ἀγωνίᾳ οἱ ἀξιοματικὸι ἀκολουθοῦσι καὶ τὰς ἐλαχίστας κινήσεις, ψιθυρίζοντες ἐντὸς ὀλίγου φθάνομεν.

Μετ' ὀλίγον αἱ ἀκταὶ ὠχρῶσιν, ἡ νύξ ἐπιρρίπτει τὸν φαιὸν πέπλον, καὶ τὰ ἀμυδρῶς ἐπὶ τῆς ἀκτῆς φαινόμενα φῶτα ἀγγέλλουσι τὴν προσέγγισιν εἰς λιμένα. Ἐν τῷ πελάγῳ ἀκούεται ὁ μονότονος βόμβος τοῦ ἐλικος καὶ τὸ ἐρρυθμὸν βῆμα τοῦ κ. ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς γεφύρας. Τὴν στιγμήν ἐκεῖνην τὸ πλοῖον ἐξολισθαίνειν βραδέως τῆς σκιερᾶς ἀκτῆς ἦν παρέπλεον, εὐρίσκειται ἐντὸς κύκλου φῶτων σκιαγραφίας ἀμόρφων ὄγκων καὶ λοφίσκων ὧν ἀνωθεν ἐρυθρωπῆ αἰωρεῖται ὀμίχλη, ὀφιοειδῶς ἐπὶ τῶν ὑδάτων ἀντανεκλωμένη. Διατάσσεται, stoper, καὶ τὸ σκάφος ἀνεκπαισθητῶς προβαίνει μετ' ὀλίγον ἀκίνητῃ.

Πάντες σπεύδουσι περὶ τὸν ὑπουργὸν ἐκ τῶν πεφλογιμένων ὀφθαλμῶν τοῦ ὁποίου ἐξερευγόνται λάμψεις ἱκαναὶ νὰ κατακαύσωσι καὶ τὴν βιβλιοθήκην τῆς Ἀλεξανδρείας (κα-

τά τινὰ Δελφικῆς διακρίνωσιν), περιμένοντες περαιτέρω διαταγὰς. Ἀκύριοι, λέγει, περὶ τοῦ κατορθώματος ἡμῶν θὰ ὀμιλήσῃ ἡ ἱστορία. Τὸ ὄνειρον τῶν προγόνων μας πρόκειται νὰ ἐκτελεσθῇ τὴν ἐσπέραν αὐτὴν. Ἡ Κωνσταντινουπόλις εἶναι ἐνώπιόν σας, ἐντὸς μιᾶς ὥρας ἢ θὰ ὑψώσωμεν τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς Πύλης ἢ θὰ κατασταθῇ παρανάλωμα τοῦ πυρὸς, ἢ ἐπὶ τῶν ἐρείπων τῆς θὰ ἐνεργήσωμεν στήλην ἐφ' ἧς θὰ ἀναγράψωμεν διὰ τοῦ ζήφους, ἐνταῦθα ἐκεῖτο ἡ Κωνσταντινουπόλις. Πηγαίνω μόνος νὰ ζητήσω τὰς κλεις, λέγει βροντωδῶς, καθελκύσατε τὴν λέμβον, ἂν δὲ ἐντὸς μιᾶς ὥρας δὲν ἐπανεέλθω καύσατε ἐξωλοθρεύσατε τὸ πᾶν . . . Κλονούμενος κατέρχεται εἰς τὴν λέμβον ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ ὑπασπιστοῦ, παρὰ τὰς θερμάς τοῦ πληρώματος διασθεβαίωσης, ὅτι εὐρίσκειται ἐντὸς τῶν ὄριων τῆς ἑλληνικῆς κυριαρχίας.

Οἱ πρῶτοι οὗς ἀπαντᾷ ἄμα πατήσας τὸ ἔδαφος εἰσὶ δύο στρατιῶται τοῦ ὀγδοῦ πεζικοῦ τάγματος εὐθύμως ἀδόντες παρὰ τὴν παραλίαν, οὗς ἐκλαμβάνει ἐν τῇ ἐξάψει του ὡς νιζάμιδες. Βίς τὴν θέαν τῆς γυμνῆς σπάθης τῆς αὐτοῦ ἐξοχότητος ἐντρομος φεύγει ὁ εἰς ἀνὰ τὰς ὁδοὺς ἐνφ' ὁ ἕτερος

Πληροφορούμεθα ότι ο ιερέας της Φραγκίας Πειραιώς προκληθείς να μεταλάβη παιδίον τι ψυχραγαγόν, απήντησεν ότι αδέν δύναται να υπάγη εις την οικίαν όπου ήτο τὸ παιδίον, διότι πιθανόν να είχε κολλητικὴν ἀσθένειαν, καὶ ἐφοβείτο μὴ τοῦ κολληθῆναι καὶ τοῦ ἰδίου· ἀλλ' ἂν θέλουν οἱ γονεῖς νὰ ἀποθάνῃ τὸ τέκνον των χριστιανικῶς, ἄς τὸ φέρουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν διὰ νὰ τὸ μεταλάβῃ. Τοῦτο δὲ καὶ ἐγένετο!

Προχθὲς ὁ κ. Χριστομάνος, καθηγητὴς, ἀνήγγειλε διὰ τοῦ *Μέγας* ὅτι ὁσονοῦπω θὰ τελειώσῃ τὰς ἐργασίας του ἐπὶ τῆς χυμικῆς ἀναλύσεως τοῦ ὕδατος καὶ παρακαλεῖ τοὺς ἀσθενούντας ἐκ τύπου νὰ μὴ βιασθῶσι νὰ ἀποθάνωσιν, ἕως οὗ ὁ ἐντιμος καθηγητὴς τελειώσῃ τὰς μελέτας του, διὰ νὰ γνωρίζωσι τοὺλάχιστον οἱ ἄνθρωποι τὴν αἰτίαν, ἣτις ἐξηγεῖται αὐτοῖς ὡς διαβατήριον διὰ τὸν ἄλλον κόσμον.

Ἰατροί τις ἐκ τῶν νέων ἐξερχόμενοι ἐκ τινος οἰκίας τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς ἐξελιπαρεῖτο ὑπὸ δύο πτωχῶν γυναικῶν νὰ ἐπισκεφθῆ ἑκεῖ που πλησίον τῆς μὲν τὸ τέκνον πάσχον, τῆς δὲ τὸν σύζυγον. Ἄλλ' ὁ βαθὺς ἐπιστήμων ἐρριπεν ἐπ' αὐτὰς βλέμμα πλήρες περιφρονήσεως, ἐπέβη ὑπερηφάνως τῆς ἀμάξης του καὶ διέταξε τῷ ἀμαζηλάτῃ μετὰ φωνῆς σοβαρᾶς γράβα. Εἴμεθα ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐντίμου τούτου ἱατροῦ.

Φαίνεται ὅτι προπαρασκευάζεται ἡ παρά τοῦ Δήμου ἐνοικίασις ἢ ἀγορὰ τῶν ὑδάτων τοῦ Κασσαβέτη. Τέλος χάρις εἰς τὴν ἐπιδημίαν θὰ ἀναγνωρισθῶσι καὶ αἱ ἀξιώσεις τοῦ

καθηλοῦται ὡς ἀπολιθωθείς. Ὁ κ. ὑπουργὸς ὄρμηξ ὡς ἀρπάξων αὐτὸν ἐκ τοῦ τραχήλου.

Σε συλλαμβάνω, κράζει, ὀδηγήσόν με τάχιστα εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Σουλτάνου.

Σουλ . . . τάνο . . . . . ἀνάκ . . . . . τορκ . . . Πλὴν ὁ στρατιώτης τυγχάνων ἐκ τῶν νοσημάτων ἐπιστράτων συνέρχεται τάχιστα ἐκ τῆς παραχῆς, ἀναγνωρίζει τὸν κ. ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργῶν καὶ ὀδηγεῖ αὐτὸν τρέχων πρὸς τὴν νομαρχίαν. Πλῆθος περιέργων ἀκολουθεῖ τὴν φρενηταιώδη πορείαν. Ὁ κ. ὑπουργὸς ἐν τῷ μέσῳ τῶν καγχασμῶν τῶν τῶν ἀγιοπαίδων ἀνατρέπει κατὰ τὴν ὁμίην του δύο ἀχθοφόρους, δύο λοχίας, καὶ τρεῖς ναργιλέδες.

Βισέρχεται ὡς καταγιγίς εἰς τὸ νομαρχεῖον κραυγάζων ὄλαις δυνάμει τὴν Κωνσταντινούπολιν ἢ τὴν κεφαλὴν σου, ὅτε εὕρισκεται αἴφνης ἀπέναντι τοῦ νομαρχοῦ Καλιίδος κ. Λυμπεράκη. Αἱ ἄλλεπάλληλοι συγκινήσεις καταβάλλουσι τὸν ἄνδρα. Αἱ σκιαὶ τοῦ Κανάρη, Μιαούλη, Πιπίνου, Παππανικολῆ ἐμφανίζονται ἀποστρέφουσαι τὰ πρόσωπα, καὶ ἡ αὐτοῦ ξιφῆρης ἐξοχότης πίπτει λιπόθυμος . . . . .

Ἐβραίου τούτου. Ἄς καμαρώνῃ ὁ λαὸς τοῦ δήμου Ἀθηναίων τοὺς δημοτικοὺς συμβούλους τοὺς ὁποίους ἐξελεξε διὰ νὰ βοηθήσῃ αὐτοὺς εἰς τὸ νὰ τακτοποιήσωσι τὰς ἰδιαιτέρας των ὑποθέσεις.

Τὸ ἐκαιδευτικὸν ἡμῶν σύστημα εἶναι τῷ ὄντι ἐλλιπέστατον ὄχι μόνον ἐνεκα τῶν ἀφθόνων ἀμαθῶν καὶ ἡμιμαθῶν οὓς παράγει, ἀλλὰ καὶ προσέτι διότι στερούμεθα ἐπιβλίων καὶ πεπαιδευμένων καταλλήλων ὅπως σχολιασθῶσι κείμενα τινα οἷον τὰ ἑξῆς :

Ἄλλὰ καὶ ἐάν ὑποθεθῆ, ὅτι ἡ αἰτία τῆς συμφορᾶς τυγχάνει ἢ μέχρι τοῦδε διοχέτευσις τοῦ Κεφαλαρίου, ὅπερ οὐδεὶς ἀληθῶς ἐπιστήμων ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ δημοσίᾳ, τὸ κατ' ἐμὲ, δι' ἄλλους μὲν λόγους, εἶναι ἀληθές, ἥτοι διότι ἐφρόνουν ἐπιζημίαν καὶ καταστρεπτικὴν τέσσαροι κοινότητες τὴν διοχέτευσιν ταύτην, ἐκ συμπτώσεως ἔστω, ἐντόνως ὅμως ὅπως δὴποτε διεμαρτυρήθη καὶ ἀπέκρουσα τὴν διοχέτευσιν τοῦ ὕδατος τούτου εἰς τὴν πόλιν διὰ μακρῶν, πρὸ πολλοῦ ἤδη ἀπὸ τῆς 26 Ἀπριλίου τοῦ 1880, ὡς πᾶς τις δύναται νὰ ἴδῃ ἐν τοῖς ἐπισήμοις πρακτικοῖς τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, δημοσιευθεῖσι μάλιστα ἐν τοῖς ὑπ' ἀριθ. 1512 καὶ 1514 τοῦ 1880 φύλλοις τοῦ *Τηλεγράφου*.

Θὰ ἐρωτήσῃς τώρα, ἀναγνώστα, πόθεν τὸ κείμενον τοῦτο ; εἶναι ἀπόσπασμα ἢ συγγραφὴ ὀλόκληρος, εἶναι σοφὸς ἢ μωρὸς ὁ γράψας ; ὄχι, ἀπλοῦστατα, εἶναι δημοτικὸς σύμβουλος καὶ Δεβίδης.

Δὸν Κισῶτος ὁ τρυφερὸς.

Ἐν τῷ πυρετῷ τῶν παρελθουσῶν ἐκλογῶν ἐξεπορδίσθη μεταξὺ τῶν ἄλλων, ὡς δημοτικὸς σύμβουλος, καὶ εἰς ἐκ

Ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργῶν κ. Μπούμπουλης εἶχε κενεῖσαι τὴν Χαλκίδα.

Κώνσταντα.

τῶν οἴων τοῦ κ. Δεβίδου, ὁ νεανίσκος Νικόλαος ἢ Νικηφόρος, δὲν ἐνθυμούμεθα καίως.

Τοῦτο ἤρκεσεν εἰς τὴν τρυφεράν ταύτην ὑπαρξίν, ἵνα ἐμπνευσθῆ ὑπὸ φρονήματος ἐκτάκτου. Δὸν Κισῶτος ὁ δευτερός ἐφαντάσθη παράυτα, ὅτι ἡ θεία Πρόνοια πρὸς χάριν του ἐγένετο νηπιαγωγὸς καὶ ἔτι προώρισεν αὐτὸν πρὸς ἔργα μεγάλα.

Τάχιστα διήρσα τούτους Ἕλληνας ἡμᾶς εἰς δύο τάξεις, εἰς ἐχθροὺς, ἐκίβουλομένους τὴν δόξαν του, καὶ εἰς φίλους, οὐδὲν ἄλλο ἔργον ἔχοντας ἢ νὰ ὑπηρετῶσι τὸ μέλλον του. Οὕτω καὶ ὁ προκατόχος του τῆς Ἰσπανίας ἦρος, ἐφαντάζετο, ὅτι οἱ μάγοι καὶ οἱ δαίμονες καὶ ὅλον τὸ βασίλειον τοῦ Ἄδου ἐξ αἰτίας του διηρέθη εἰς δύο ἀλληλομαχοῦντα στρατόπεδα.

Ἄλλὰ, δὸν Κισῶτος ὁ Ἕλλην, δὸν Κισῶτος ὁ τρυφερός, εἰσέγγαγεν ἐν τῇ πασχούσῃ φαντασίᾳ του καὶ νεωτερισμῶν οὐχὶ ἐπουσιώδη, ἵνα μὴ φανῆ ὅτι ἀντιγράφει κατὰ γράμμα τὸν Ἰσπανόν. Ἦνοιξε κατάλογον ἰδιαιτέρον, καὶ λαμβάνει ὑπὸ σημείωσιν τακτικὴν τὰ ὀνόματα πάντων τῶν ἐχθρῶν καὶ φίλων του, ὅπως ὑποβοηθήσῃ τὴν ἀρρωστον αὐτοῦ διάνοιαν, κατὰ τὴν διανομήν τῶν ἀμοιβῶν καὶ τῶν πινῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ τελειωτικοῦ θριάμβου του, ἣτις δυνατὸν νὰ ἀπέχῃ οὐκ ὀλίγον ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῶν ζώντων.

Ἐννοεῖται, ὅτι οἱ δυστυχεῖς συντάκται τοῦ *Μὴ Χάνεσαι*, κατεγράψαν εἰς τὴν στήλην τῶν ἐχθρῶν τοῦ νεανίσκου διότι, ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τῶν πανθῆμων στεναγμῶν, ἐτόλμησαν νὰ συμμερισθῶσι τὴν κοινὴν ἀγανάκτησιν κατὰ τῆς ἀβελτηρίας καὶ τῆς ἠλιθιότητος τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, καὶ νὰ ἀναφέρωσιν οὐχὶ μετὰ τοῦ ἀναλόγου θαυμασμοῦ, τὸ ὄνομα Δὸν Κισῶτος τοῦ τρυφεροῦ.

Ὅποιον λάθος, φίλε Καλιβάν, νὰ ὀνομάσῃς *μωρολόγον* ἐν βρέφος ὀδοντοφυοῦν, καὶ νὰ ἀξιώσῃς μνείας ἕνα ἢ δύο ἐκ τῶν δημοτικῶν συμβούλων, ἐν ᾧ πάντες ὄμοι, δὲν ζυγίζουσιν, ὅσον ἐν τυρογενεῖς ἀποχώρημα.

Μήπως τὸ ἐπραξες ἵνα ἀποκαλύψῃς εἰς τὸν κόσμον τὸν νεώτερον δὸν Κισῶτον καὶ γαίην ἀφορμὴ ψυχραγωγίας εἰς τοὺς πάσχοντας ἐκ τοῦ κοιλιακοῦ τύπου ; Ἄν τοῦτο εἴχῃ κατὰ νοῦν, πονηρὴ Καλιβάν, ὅταν ἀνέφερες ἐν τῷ φύλλῳ σου τὸ ὄνομα τοῦ Ν. Δεβίδου, ἢ ποντικᾶπαγίς σου συνέλαθεν ἔξοχον λείαν.

Ὁ Ἕλλην δὸν Κισῶτος ἐξῆλθεν εἰς τὴν δημοσιότητα. — καὶ θὰ ἦτο ἀδικον νὰ μὲν ἄγνωστος τοιοῦτος θησαυρός — ἐξερεύθη ἀφροῦς ἠρωτισμοῦ — ἐξίφομάχησε γενναίως πρὸς μύλους καὶ, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς Ἰσπανικῆς παραδόσεως, ἀνηγορεύθη ἱππότης ἀληθῆς καὶ μαχητὴς τοῦ καλάμου ὑπὸ τοῦ συντάκτου τοῦ *Μέγας*, ὑποκριθέντος ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ τὸ πρόσωπον τοῦ ζενοδόχου. Ἄξιος ὁ ἀνάδοχος, ἀξιώτερος ὁ βαπτιστικὸς !

Οὐχ ἦντον παρετηρήθη σπουδαία ἑλλειψίς καὶ τοῦτο πρὸς ὄνειδος τοῦ ἐκλήρικου ὀνόματος. Ὁ Ἕλλην δὸν Κισῶτος ἐν μὲν τοῖς λόγοις, ὁμολογοῦμεν, δὲν καθυστερεῖ τοῦ Ἰσπανοῦ ἀλλ' ἐν τοῖς πράγμασι πολὺ ἀμφιβάλλομεν ἂν θὰ ἐπίδειξη τὴν αὐτὴν γενναϊότητα καὶ τὸν αὐτὸν ἠρωτισμόν· διότι ὁ Ἕλλην δὸν Κισῶτος, ἐν ᾧ τὸ ἀφθρον εἰς ὃ ἀπάντα εἶχε καταχωρηθῆ πρὸ πολλῶν ἡμερῶν, ἐπερίμενε τὴν ἀπουσίαν τοῦ κ. Καλιβάν διὰ νὰ ὑβρίσῃ αὐτὸν βαρέως καὶ ἀναγώγως. Πρὸς δὲ τούτους μήτε ἐτόλμησε κἄν νὰ ἀναφέρῃ ῥητῶς ἢ τὴν ἐφημερίδα ἢ τὸ ὄνομα τὸ ὁποῖον ὑβρίζει· τοῦτο ἀποδεικνύει ἀνανδρίαν αἰσχρὰν καὶ φαναριστικὴν καὶ συγγρόνως ἀγνοίαν τῶν κανόνων τῆς ἱπποσύνης· διότι ἐν τοῖς τοιαύτοις προκλητικῶς ὑβρίσῃν καὶ ὁ μὴ τοσοῦτον ἱππότης, ὅσον οἱ δὸν Κισῶται, ἔννοεῖ ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ ὑβριζομένου

πρέπει νὰ ἀναφέρεται ῥητῶς καὶ σαφῶς· διότι ἄλλως δικαιούται πᾶς νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ὁ ὑβριστὴς διὰ τῆς ἀορισίας προπαρασκευάζει ἑαυτῷ ἀνανδρον ὑπεκφυγῆν.

Διὰ τοῦτο ὀνομάσαμεν τὸν Ν. Δεβίδην δὸν Κισῶτον τρυφερόν· εἰσέτι· ἀλλὰ πιστεύομεν ὅτι τάχιστα θὰ συμπληρωθῇ καὶ θὰ ἰδανικεύσῃ ἑαυτὸν, ὅπως ἀναδείξῃ τὴν Ἑλλάδα ἰσότημον καὶ ἐπίσης εὐανδρον ὡς ἡ Ἰσπανία.

Κεσμές ὁ Ἰμβρός.

Σημειώσις. Ἄς συγχωρήσῃ ἡμῖν ὁ φίλος συντάκτης τοῦ *Μὴ Χάνεσαι* κ. Βλάσιος Γαβριηλίδης, ὁ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον τοῦ Καλιβάν γράφων, ἂν δὲν ἠδυνήθημεν νὰ πείσωμεν τὴν συνειδήσιν μας ὅπως παρέξωμεν αὐτῷ ἄλλην ἀμύνην ἢ τὴν παροῦσαν. Ἄν δὲν εὕρῃ αὐτὴν ἐπαρκῆ, ἄς εὕρῃ τὴν ἐπαρκετέραν κατὰ τῶν ἀναγώγων ὑβριῶν τοῦ νεαροῦ δὸν Κισῶτος. Ὁ ὑπογεγραμμένος ἀναλαμβάνει ἐννοεῖται πλήρη καὶ ἰσολογιατικὴν τὴν εὐθύνην τῶν ὅσα γράφει ἀνωτέρω.

ΔΑΘΡΕΜΠΟΡΙΟΝ - ΚΙΑΡΑΜΟΝΤΕ.

Θὰ ἐρωτήσῃτε ἴσως πῶς εἶνε δυνατόν νὰ συνυπάρξωσιν ἅμω τὰ δύο ταῦτα ; Πῶς εἶνε δυνατόν νὰ τεθῆ ἐν τῇ αὐτῇ γραμμῇ τὸ ἰουδαϊκὸν τοῦτο καὶ ἐπισύρον τὴν περιφρονησὶν ἐγκλημα μετὰ τὴν καλλίμορφον αἰοῖδὸν τῆς ὁποίας ἡ βυρὴν ἐκῆλψε τὰ ὠτὰ μας, καὶ ἡ μορφὴ κατεμάγευσε τὰ ὄμματα μας. Πῶς εἶνε δυνατόν οἱ γλυκύτατοι εὐθόγγιοι τῆς μουσικῆς τοῦ Γκουνῶ καὶ τοῦ Δονιζέτι νὰ τεθῶσι παραπλεύρως μετὰ τὰς διατάξεις τοῦ δασμολογίου, πῶς εἶνε δυνατόν ἡ Λίνδα νὰ λάβῃ ἔστω καὶ ἀπωτάτην σχέσιν μετὰ τελωνομολάκων ;

Καὶ ὅμως τὰ πάντα εἶνε δυνατόν εἰς τὸν τόπον τοῦτον, εἰς τὸ κλεινὸν βασίλειον τοῦ Λαχομένη, ὅπου οἱ μὲν τετράχειρες διορίζονται ὑπουργοὶ καὶ ταμίαι καὶ διευθύνται λογιστηρίων, οἱ δὲ ἀβλαβεῖς ἀχειρες, ὡς ὁ Οὐνθιμ, σύρονται εἰς τὰς φυλακὰς μετὰ δεσμά . . . . εἰς τοὺς πόδας· ὅπου ἡ Λιζιέ, ἡ βδέλλα ἢ ἐκμυζήσασα τὸ αἷμα χιλιάδων οἰκογενειῶν, καθὰ ὁ ἀκάματος Στυλιόπουλος κατέδειξε μετὰ ἀποκαλύψεως του, περᾶ ὑπερθεῖν τοῦ τελωνειακοῦ νόμου, τιμωρεῖται δὲ ὡς λαθρέμπορος . . ἢ Κιαραμόντη.

Δὲν ἤξεύρω ἀκριβῶς πῶς τρέχει τὸ πρᾶγμα, γινώσκω μόνον ὅτι πρόκειται περὶ ἐνὸς φορέματος, περὶ φορέματος ἐνήκοντος αὐτῇ, χραιοῖμου διὰ τὴν τέχνην τῆς, ὅπερ ἀπέχει τῶσον τοῦ ἐμπορεύματος ὅσον ἀπέχουσι οἱ τελῶναι ἀπὸ τοῦ θραβείου τῆς ἀρετῆς Μονθυόν. Δὲν ἤξεύρω πῶς τὰ ἐπλεξαν μετὰ τὸ μεταχειρισμένον καὶ ἀμεταχειριστόν, ζητούντες νὰ φορολογήσωσιν ἐπαχθῶς τὴν πτωχὴν αἰοῖδὸν καὶ τέλος πάντων κατεδίκασαν αὐτὴν ὡς λαθρέμπορον, ἐπιβαλόντες ἑαυτῷ πρῶστιμον, ὅπερ αὐτὴ ἠρνήθη νὰ πληρώσῃ καὶ δικαίως, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ἤξεύρω διατὶ δὲν πρέπει νὰ πληρώσῃ καὶ φόρον διὰ τὴν φωνὴν τῆς καὶ φόρον διὰ τοὺς ὄφθαλμούς της, ἀφοῦ πληρύνουσιν ὅλαι αἰλοῖπα ἰμπρηστικά ὄλαι.

Καὶ ἕως ἐδῶ μὲν οἱ τελῶναι τοῦ Πειραιῶς ὄχυροῦνται ὀπισθεν τοῦ νόμου καὶ ἐκείθεν πυροβολοῦσιν, οὕτω γὰρ εἰδοῖς τοὺς πανσέφοις νομοθέταις ἡμῶν. Ἄλλὰ κερκόβουλοῖτινες διατείνονται ὅτι τοῦτο σχέσιον εἶχει κάπως μετὰ τὴν πολιορκίαν ἢν ἀπὸ καιροῦ ἔστησαν περὶ αὐτῆς τινὲς μεγαλόθυμοι καὶ μεγαλόσχημοι, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ὁ τε-

λωνιακός νόμος θά ἐχρησίμευεν ἀπλούστατα εἰς ὅ,τι χρησιμεύσει ὁ Φιγαρῶ ἐν τῷ *Κουρεῖ τῆς Σιβήλλης*.

Δὲν τολμῶ νὰ πάρω εἰς τὸν λαϊκὸν μου τοιαύτην διαβεβαίωσιν. Ἄν τοιοῦτό τι ἦτο ἀληθές θά ἐξεγείρετο ὅλος ὁ κόσμος καὶ πρὸς τούτους ὅλη ἡ πρώτη σειρά τῶν ἐδωλίων τοῦ Ἄπόλλωνος.

Δὲν ὀμιλῶ ὡς τακτικὸς θαμὼν τοῦ θεάτρου, ὀμιλῶ ὡς μέλος τοῦ ρωμαϊκοῦ προκειμένου περὶ ξένης. Καλὸν θά ἦτο τὰ τοιαῦτα σκάνδαλα νὰ ἔλειπον, καὶ καλὸν θά ἦτο οἱ ὑπουργοὶ μας νὰ ἐδίδον ὡς παραγγελίαν τοῖς ὑφισταμένοις τὸ διάσημον λόγιον τοῦ Ταλλεϋράνδου: *Surtout, pas trop de zèle.*

Ὅταν κανεὶς ἀκούῃ ὅτι τιμωρεῖται ὡς λαθρέμπορος ἐ εἰσάγων ἐν φόρεμα μεταχειρισμένον ἢ μὴ, ἐνθυμεῖται γελῶν κύριοι τελευτᾶν Πειραιῶς, τὴν εὐαγγελικὴν παραβολὴν τῶν καταβροχιζόντων τὴν κάμηλον καὶ διῦλιζόντων τὸν κώνωπα. Καὶ ὅταν πρόκειται νὰ διῦλισθῶσι κώνωπος πραγματικοί, ὑπομονή· τότε μάλιστα σὰς βοηθῶ καὶ ἐγὼ πρὸς ἐξόντωσιν τῶν τυραννικῶν αὐτῶν ζωφίων τοῦ θέρους. Ἄλλ' ὅταν πρόκειται νὰ διῦλισθῇ ἡ Κιαραμόντη καὶ μάλιστα ἀπὸ χεῖρας τελεωφυλάκων δὲν τὸ ἐπιτρέπω ἐν ὀνόματι τῆς αἰσθητικῆς, καὶ μαζὶ μου, πιστεύω, δὲν τὸ ἐπιτρέπουσιν οἱ συνδρομηταὶ τοῦ Ἄπόλλωνος.

Ζακχαῖος.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ

ΠΡΟΣ

Ἐπίσκοπον Θαυμακοῦ.

Σὲ χαίρω, Ἐπίσκοπε καὶ σοῦ φιλῶ τὸ χεῖρ. . .
Μετὰ χαρᾶς μου ἔλαβα τὸ τηλεγράφημά σας,
Κι' ἐνόμισα πῶς ἔβρέθηκα μὲς ἰστά δικά σας μέρη
Καὶ Ζήτω! Ζήτω! φώναζα κι' ἐγὼ ἰστὴ συντροφιά σας,
Ἐγὼ σὰς ἐλευθέρωσα, ἐγὼ ὁ Ἄλφα Κοῦ
Καλέ μου Θαυμακοῦ

Κι' ἂν ἡ Εὐρώπη ἤθελε νὰ σὰς ἐλευθερώσῃ
Κι' ἐγὼ δὲν τῶθελα, ἐσεῖς θά ἴμένατε σὰν πρῶτα.
Δὲν ἤμπορουσε ἕλευθεριά κανένας νὰ σὰς δώσῃ,
Κι' ἂν δὲν πιστεύῃς εἰς αὐτὸ ὅποιον κι' ἂν θέλῃς ρῶτα.
Ἐγὼ σὰς ἐλευθέρωσα, ἐγὼ ὁ Ἄλφα Κοῦ
Καλέ μου Θαυμακοῦ.

Νὰ μὴ νομίσετε ποτὲ πῶς ἄλλος ἀπὸ ἴμένα
Σὰς ἔδωκε ἕλευθεριά, γιατί θεὸς νὰ θυμώσω,
Καὶ τότε τρεῖς ἄλλοίμονο, Ἐπίσκοπε, σὲ σένα,
Ἐγὼ ὁ ἴδιος ἤμπορῶ νὰ σὲ ξανασκλαβώσω
Ἐγὼ σὰς ἐλευθέρωσα, ἐγὼ ὁ Ἄλφα Κοῦ
Καλέ μου Θαυμακοῦ.

Εἰς τοῦτο προκατήχησε καὶ ὅλο τὸ ἄσπερι,
Καὶ πρόσταξε σωτῆρα του νὰ μὲ ἀναγνωρίσῃ,
Καὶ νὰ μοῦ στήσουν ἄγαλμα χρυσοῦ ἰστά νέα μέρη,
Καὶ ὁ καθένας ἄρχεται ἐκεῖ νὰ προσκυνήσῃ
Ἐγὼ σὰς ἐλευθέρωσα, ἐγὼ ὁ Ἄλφα Κοῦ,
Καλέ μου Θαυμακοῦ.

Εἰπέ τους, ὅ,τι εἰμπορεῖς, καὶ ἂν μοῦ καταφίρῃς
Τὸ ἅγιόν σου ποιμνιον νὰ σύρῃς ἀπ' τὴ μύτη,
Τὴν μεγαλοδωρίαν μου πιστεύω νὰ τὴν ξέρῃς,
Ἄμέσως σὲ χειροτονῶ ἔδω Μητροπολίτη.
Ἐγὼ σὰς ἐλευθέρωσα, ἐγὼ ὁ Ἄλφα Κοῦ,
Καλέ μου Θαυμακοῦ.

~~Ὁ ἔμαθες πῶς ἔπρεπε ἔδω ἐπιδημία
Καὶ ἔβγα ἔως εἴκοσι πεθαίνου τὴν ἡμέρα . . .
Λοιπὸν ἄμέσως γράψε μου μὲ πρώτη εὐκαιρία,
Ἐὰν ὁ τύπος τῆς καλλιγῆς ἐφάνη κι' αὐτοῦ πέρα.
Ἐγὼ σὰς ἐλευθέρωσα, ἐγὼ ὁ Ἄλφα Κοῦ,
Καλέ μου Θαυμακοῦ.~~

~~Μὲ μὴ φοβᾶσθε τίποτα, τὸ Θαυμακοῦ πολίται,
Κι' ἐγὼ ἀκόμη στέκομαι γερός καὶ κοροσνάτος
Καὶ σὰν κακοὶ χριστιανοὶ σὺνὰ παρακαλεῖτε
Νὰ μὲ ἀφήσῃ ὁ Θεὸς νὰ ζήσω γιὰ τὸ κράτος.
Ἐγὼ σὰς ἐλευθέρωσα, ἐγὼ ὁ Ἄλφα Κοῦ,
Καλέ μου Θαυμακοῦ.~~

Θαρρῶ πῶς ἔξηγηθήκαμε, παναγίε μου φίλε,
Καὶ ἔχετε τῆς Παναγιάς καὶ τοῦ Θεοῦ τὴ χάρι.
Καὶ τώρα σὲ παρακαλῶ, Ἐπίσκοπέ μου, στείλει
Εἰς τὸν σωτῆρα κάμποσες δεκάδες κουκουναρί,
Ἄφοῦ σὰς ἐλευθέρωσα ἐγὼ ὁ Ἄλφα Κοῦ.
Καλέ μου Θαυμακοῦ.

20 Αὐγούστου 1881.

Souris

Α. 90 ΔΕΛΤΑΡΙΑ ΚΩΝΟΠΟΚΤΟΝΑ Α. 90

τοῦ Δόκτορος Ζαμπιρόνη

Fidibus del Dott. Zambironi.

Ἡ ἀνάφλεξις ἐνὸς ἐκ τῶν ἀνωτέρω δελταρίων κέντηται τὴν ιδιότητα νὰ καταστρέφῃ τὰ ἐν τῷ δωματίῳ ὄχληρά ζωφία τῆς παρουσίας ἐποχῆς, οἶον κώνωπος, σκνίπας, κ.τ.τ.
Ζητήσατε πάντοτε τὸ ὄνομα τοῦ Δόκτορος Ζαμπιρόνη καθόσον κυκλοφοροῦν καὶ νόθα ἐπιφέροντα κεφαλαγίαν.

Τὰ τοῦ Δ. Ζαμπιρόνη γνήσια εὑρίσκονται εἰς τὸ Φαρμακωπορεῖον τοῦ Κ. Ὀλυμπίου.